

diari catalana

setmanari nacionalista d'esquerra

Vida parlamentària

La sessió del dia 12 de juny, serà una efemèride en els anys del Parlament de Catalunya. A proposta de l'Honorable President de la Generalitat i del Conseller de Justícia i Dret, llevat de dues abstencions, —una condicionada— el Parlament va votar novament la Llei de Contractes de Conreu, després d'anul·lada la primera per la sentència inapel·lable del Tribunal de Garanties.

El Parlament català es posava fora de la Llei, amb la magnífica responsabilitat de fer un acte punible en nom de Catalunya per tal com votava novament la Llei derogada, i donava un repete a la Constitució espanyola, al Govern de la República, i a totes les dretes espanyoles, que veien l'anul·lació pròxima, a través de la sentència, de totes les manifestacions autonòmiques en la vida pública de Catalunya.

Malgrat la posició il·legal del Parlament, encara no ha passat res! Catalunya desitjava trobar-se amb un enemic que sentís la injúria, i aquest enemic cada dia s'ha anat diluint i evaporant-se; l'energia del poble català, representat per l'Honorable President senyor Companys, ha fet dubtar primerament el Govern Samper, i posteriorment ha fet que aquest treballés desesperadament en trobar una fórmula jurídica que, desentenguent-se de la qüestió i procurant ni pregar Catalunya, disminuís el ridícul i la impotència a què va reduir-lo de posició del nostre Parlament.

Cal, també, de la mateixa sessió, recollir l'episodi de la presència al seu escó del senyor Abadal, cap de la minoria de Lliga Catalana. Els periòdics de dreta han presentat la gesta del senyor Abadal com una heroicitat, però han comentat, esqueixant-se les vestidures, que se l'hagués qualificat de traïdor a Catalunya.

Si en l'acte del senyor Abadal no hi hagués hagut res de particular que el diferenciés dels corrents i normals, no hi havia perquè donar-li la valor d'una gesta extraordinària; si no se l'hagués tractat de traïdor, i la multitud que bategava de patriotisme no l'hagués xiulat i menaçat, la gesta del senyor Abadal no mereixeria l'honor del comentari.

No discutim la valentia física del diputat de la Lliga, perquè aleshores els seus companys de minoria queden en una situació poc envejable, en delegar un relatiu perill a un senyor venerable per varis conceptes i primordialment per la seva edat; però que volguessin els seus companys de política que per tractar-se del senyor Abadal, el poble, i inclús el Parlament, havien de victorejar-lo, seria desconèixer el grau de sensibilitat política i el sentit de dignitat que caracteritza el poble de Catalunya.

El senyor Abadal encarnava la Lliga; el senyor Abadal anava a defensar una política i una posició lliguera que tot bon catalanista deu repudiar per antipatriòtica; el senyor Abadal, anul·lava davant la seva representació el matís de la persona que l'encarnava, era tan sols l'imatge viva d'aquells senyors que exigien del Govern de Madrid que portés una qüestió al Tribunal de Garanties, per tal que aquest Tribunal retallés la quantitat de llibertats que enclou per Catalunya el nostre Estatut. Per això, abans de sortir de casa seva, el senyor Abadal ja podia pensar que el qualificatiu de traïdor li seria aplicat pel poble o pel Parlament, o per tots dos a la vegada; el més trist, el més depriments i amarg dels atacs al senyor Abadal, va ésser que el pobre senyor sabia que l'atac era just, que el qualificatiu era exacte; i ell, amb plena consciència d'aquesta veritat, ¡pobre senyor Abadal! va protestar-ne, sí, però no va poder —ni ho va intentar— justificar-se'n.

Lliga Catalana: Heu's ací els traïdors

No creiem pas fer cap descobriment sensacional en assenyalar als homes dirigits de Lliga Catalana, els homes aquells dels trenta anys de catalanisme ultrancer i florealec, com a traïdors a la pàtria, perquè en el record de tots els vertaders catalans, liberals i patriotes, està present el llarg rosari de mancaments i traïdories fetes a la causa sagrada de Catalunya, en moments crítics i decisius per a l'esdevenidor de la nostra terra volguda. Però és bo i és necessari a la vegada refrescar de tant en tant la memòria i valorar estrictament la fidelitat i constància servades als seus interessos roïns i egoistes.

L'atac brutal, monstruós, a la sobirania de les nostres institucions, portat a terme ara amb motiu de la Llei de Contractes de Conreu, en confabulació estúpida amb les forces unitàries del més espès i atrotinat reaccionisme espanyol, és una repetició d'altres atacs no menys brutals i violents a la dignitat de Catalunya i a la sobirania del nostre poble. No s'ha esborrat encara de nosaltres la fonda indignació produïda per la traïdoria comesa a l'any 17, quan fou ofegat aquell moviment revolucionari de l'Assemblea de Parlamentaris, que recollia les ànsies i els anhels renovadors del poble català i espanyol, per una miserable cartera de ministre borbònica. No ha oblidat tampoc la nostra pensa, la vergonyosa baixesa de l'any 23, quan l'aleshores president de la Mancomunitat (assaig dissipat d'autonomia donat com qui fa una almoïna per un govern de la monarquia alfonsina) posava sota els peus incivils i grollers d'un general inepte que s'orgia en dictador, tota la dignitat d'un poble viu, que bre-

gava heroicament per assolir la plenitud de la seva personalitat colectiva; com no ha fugit tampoc el record infamant d'aquelles jornades tràgicament doloreses, en les quals queien morts honrats obrers, rebels a l'injustícia regnant, vilment assassinats per les bandes de depravats que actuaven impunement a sou d'unes autoritats criminals, autoritats que es recolzaven i trobaven tot l'apoi que era menester, en bona part dels pairalistes dirigits de Lliga Catalana —animes pietoses sense bri d'humanitat— els quals per a defensar eixorcs i mesquins interessos no tenien empatx en esdevenir delators, i a convertir-se en còmplices dels assassinats de nobles fills d'aquesta terra nostrada que ells diuen estimar tant.

El mal regust de les traïdories comeses per Lliga Catalana, ens torna àgriament a la boca; la copa de fel dels enganys a l'ànima catalana, perpetrats pels monopolitzadors del catalanisme, vessa ja i aquelles ànsies de lliberació nacional i de redempció humana, s'afermen més i més a cada nova escamesa dels enemics de dintre casa, aquícats pels llops de fora. El poble català, major d'edat i amb plenitud del seu seny, vol viure dignament la vida pròpia en franca companyonia amb les demés terres germanes de la resta d'Ibèria, i quan en el camí a recórrer per aconseguir la seva finalitat, troba entrebancs que li destorben les passes, salta pel damunt d'ells, o els estimba cingle avall al crit de ¡Via fora!

I el poble, quan arribi l'hora de la Justícia, sabrà fer la tria i castigar com es mereixen els traïdors i caragrats.

DE L'ADMINISTRACIÓ DEL CEMENTIRI

La «frescura» de la premsa de la Lliga

Quaranta vuit hores després de la nostra resposta a "El Gironès" de la setmana passada referent a les obres del cementiri, aparegué un "Comentari" del "Diari de Girona" dedicat a "l'administració esquerrana al municipi gironí". Aquest "Comentari" no tenia, realment, altre objecte que desviar l'atenció dels gironins sobre l'actual administració del cementiri per l'Alcalde de Lliga Catalana, com així qualifica "El Gironès" l'actual Alcalde. Nosaltres no contestarem immediatament "Diari de Girona" esperant fer-ho conjuntament amb la resposta que hauríem de donar a "El Gironès" d'aquesta setmana, puix que en el de la setmana anterior anunciaven que "estaven disposats a insistir i fins a parlar d'altres extrems" que ha ocorregut durant l'administració de l'Esquerra" al cementiri. Però, no ha estat així, malgrat la nostra contundent resposta ni la nostra invitació a què parlessin en bona hora. Així, doncs, tenim el "Comentari"

de "Diari de Girona" com a única resposta dels homes de Lliga Catalana a la nostra reiterada qualificació de dolenta l'administració lliguera al cementiri.

Què diu aquest "Comentari"? Doncs que l'administració esquerrana a l'ajuntament fou un desastre, que merques l'oportuna "anció del poble en les passades eleccions i que ara hem de fer penitència per a poder acusar els altres amb certa dignitat. Respostes a les nostres demostracions de l'actual mala administració del cementiri, cap. Parla, si, com veurem a continuació, de l'administració esquerrana al cementiri; però com un episodi més de l'administració municipal i, així, pretén desviar la qüestió del terreny en què està plantejada. No, senyors de "Diari de Girona". Quan sigui hora parlarem del tot el que vulguin referent a la gestió municipal dels nostres homes, gaudint digníssima, honradíssima, aplaudida per una ratificació de confiança del

cos electoral, puix que, com tothom sap, la Lliga necessita la monstruosa aliança amb els carlins, els monàrquics de "Renovación Española" i els amics de la dictadura, per a vèncer pe 47 vots, la candidatura d'Esquerra Republicana que, amb tota dignitat, lluità sola i enfront de quatre altres candidatures esquerranes.

No, no seguirem aquesta tàctica política tan burda. Ara és qüestió del cementiri i sols del cementiri hem de parlar. I si no hi ha arguments per a contestar a l'adversari, que baixin el cap i entonin el mea culpa.

Què diu "Diari de Girona" d'aquest afer? Diu que nosaltres no hem parlat "dels detalls de la gestió al cementiri de l'Alcalde esquerrà en el trienni de la seva actuació i, especialment, no hem parlat "de la forma en què es distribuïren capriciosament i en dues ocasions ben distintes per cert, unes gratificacions de 2.000 pessetes a determinats funcionaris municipals sense cap motiu que ho justificués i sense una norma d'aquesta excel·lent administració que ells amb tanta frescura volen defensar". I diu també que l'Alcalde esquerrà no tenia assegurat d'accidents del treball els obrers que hi treballaren.

Són tots aquests els detalls de mala administració al cementiri que deixarem de carregar als nostres homes? Es tot això el que han pogut trobar

després de repassar escrupolosament dies i dies, partida per partida, tota la gestió dels Alcaldes esquerrans al cementiri? Amb quanta de raó afirmarem que els seus atacs als nostres homes serien llur major glòria!

Parlem d'aquests dos "detalls". Qualsevol que hagi llegit les paraules de "Diari de Girona" dedicades a les gratificacions, paraules que abans hem copiat textualment, creurà que per dues vegades s'han donat 2000 pessetes de gratificacions, en total, 4.000 pessetes. Doncs, no, senyors. La primera vegada es donaren gratificacions per un total de 1.000 pessetes, repartides entre nou empleats, i la segona, 1050 pessetes, entre deu empleats; en total, 2.050 pessetes. Heus ací una prova més de la santa, de la caritativa manera que té de produir-se la premsa de la Lliga. I n'és una altra el simular que ignoren a qui i perquè es donaren, com si tot fos obra del caprici. Ho saben ells prou bé; però, caldrà que també ho diem nosaltres per a sortir al pas de les seves sanes intencions.

Com sap tothom, l'administració del cementiri depèn exclusivament de l'Alcaldia. L'Alcaldia, per aconseguir aquesta funció, necessita dels empleats corresponents, tots ells, naturalment, funcionaris municipals. Funcionaris del municipi, però no de l'Alcalde, i que, per tant, en atendre l'administració del cementiri, exerceixen, ara com ara, funcions que no els són obligatòries i que augmenten les seves ocupacions normals. Aquests empleats, uns, de faísó continuada i altres, en cas de suplències, són en nombre de nou, i a principis del 1933, ferren arribar a l'Alcaldia una respectuosa demanda d'unes estrenes de fi d'any en consideració als treballs llurs pel cementiri. El llavors Alcalde accidental, creient justa la demanda, s'oferi a portar-la a l'Alcalde efectiu. Això féu retardar quelcom la concessió de l'estrena, que sumà, com hem dit, un total de 1.000 pessetes, repartides entre els nou funcionaris proporcionalment a la importància dels treballs llurs. A finals del 1933, es renovà l'"aguinaldo", augmentat amb 50 pessetes, destinades al funcionari municipal que cuidava del cementiri de Pont Major.

Es de suposar que res no hi tindran a dir el senyors de la Lliga, per quant la minoria d'aquesta a l'anterior consistori i, especialment, el senyor Tomàs, demanaren repetidament "aguinaldos" per a tots els funcionaris municipals, que no pogueren concedir-se per no permetre-ho l'erari municipal, cas que no era el de la Caixa del Cementiri, on el senyor Tomàs trobà en fer-se càrrec de l'Alcaldia, 24.000 pessetes i cap deute.

I per això "Diari de Girona" titlla de "frescos" els nostres homes? "Frescura" és la d'"El Gironès" de voler comparar els preus unitaris de dos nínxols de construcció completament distinta. "Frescura" la d'"El Gironès" en dir que eren amics polítics nostres els que treballaren en i pel cementiri durant l'administració esquerrana, quan tots ells eren els mateixos que col·locà fa anys la Cúria. "Frescura", per no dir altra cosa, la de "Diari de Girona" en redactar de manera capciosa el que diu de les gratificacions, i, també, per la suposada ignorància del perquè de les gratificacions.

Però, la màxima "frescura" de "Diari de Girona" és la següent:

Diu en el "Comentari": "I per a justificar els seus atacs (vol dir els nostres) no ens parlen avui de l'administració municipal, sinó de l'administració del cementiri, que JUSTAMENT NO CORRESPON A L'ALCALDE".

Què vol dir això? Si no correspon a l'Alcalde, com és que la premsa de la Lliga ataca l'Alcalde esquerrà? I si no correspon l'administració del cementiri a l'Alcalde, a qui correspon? Es que voldrà dir "Diari de Girona" que correspon a l'Administrador, que no és més que un funcionari, que no dona ni pot donar un pas sense ordre de l'Alcaldia? O és que "Diari de Girona" veu quelcom que no li agrada en l'actual administració i vol deslliurar de responsabilitats l'Alcalde i carregar-les a un tercer? Quin poc favor fa "Diari de Girona" a l'actual Alcalde! Ha de saber "Diari de Girona" que l'administració del cementiri correspon única i exclusivament a l'Alcalde, com així ho reconegué taxativament el senyor Tomàs en el darrer ple municipal. A ell, doncs, l'èxit i les responsabilitats d'aquesta administració.

I, per acabar, sols dos mots per a l'espècie còmica que l'Esquerra defugia l'aplicació de la benèfica llei social, obra de les esquerres, de segurs contra accidents del treball. Les obres primeres fetes al cementiri, foren iniciades abans de la promulgació de la llei. En les altres, fetes a l'octubre, hi ha comprovans de com es pagava el segur. I en quant als demés obrers municipals, qualsevol ciutadà pot llegir les actes per donar-se compte de la inexactitud de les afirmacions de "Diari de Girona".

COMENTARI

Catalunya es allà on era

Catalunya és allà on era. Ni més ni menys. El poble no ha de deixar-se influenciar per les maniobres més o menys hàbils dels governants de la República, assessorats, una vegada més pel líder de Lliga Catalana, el qual sembla que ha resultat ésser l'autor de la famosa fórmula jurídica per a resoldre el conflicte que ells mateixos plantejaren a Catalunya.

Catalunya és allà on era i es mantindrà ferma en el seu lloc fins i tant no sigui rectificada la conducta de negació autonòmica iniciada pels actuals governants de la República. Un poble com el nostre, disposat a defensar com calgui els seus drets de regisme, no pot avenir-se a acceptar fórmules de concòrdia que signifiquin desprestigi per a la sobirania del seu Parlament.

Això ho sap el Govern Samper i ho saben els shomes de Lliga Catalana, els quals, però, semblen voler ignorar-ho, tament com si Catalunya fos regida, com durant els darrers trenta anys de vida política, per homes de la categoria de Cambó i Ventosa, que no havien vacil·lat mai a traïr la causa de Catalunya a benefici propi.

Els homes que actualment regeixen els destins de la nostra pàtria són homes incapaços, també, de traïr el poble. Els que pensen el contrari deu ésser

Alguns components de l'equip Nacional del Brasil. — Ariel, Waldemar, Luz, Patesko, Canalli, Martin, Leonidas, Luisinho.

perquè tenen ben poca seguretat de poder mantenir, íntegrament, la seva posició catalanista. Així es comprèn que homes que s'han dit catalanistes i que fins i tot n'han estat algun dia, mantinguin certs contactes amb homes com Gil Robles, Martínez de Velasco i Calvo Sotelo, la màxima aspiració dels quals és restablir la monarquia i abatre Catalunya.

Avui, com ahir, Catalunya és allà on era i en aquesta posició es mantindrà

fins que els seus drets — els drets que li reconeix la Constitució de la República i que li fixa l'Estatut — no li siguin respectats.

Es pel manteniment de la nostra dignitat col·lectiva i per a imposar el nostre epulcanisme, un republicanisme autèntic, que els catalans hem de mantenir-nos en el lloc que ens situarem el primer dia

MANUEL VALLDEPERES

ESPORT

Arreu de les nostres comarques ha produït una gran expectació l'anunci de què el pròxim diumenge actuarà a l'Estadi de Vista Alegre l'equip nacional del Brasil contra una selecció catalana.

A bastament és coneguda la vàlua de l'equip brasiler, qualificat com a "cap de sèrie" en els passats campionats del món de futbol. Amb una tèc-

nica i un conjunt formidables, l'equip brasiler es féu admirar el proppassat diumenge a Les Corts, davant l'equip nacional de Catalunya i aquest pogué sortir vencedor mercès a la gran dosi d'entusiasme i amor propi que posà en la lluita.

Del conjunt de l'equip sobresurt la línia davantera, i d'ella els dos interiors, els negres Waldemar i Leonidas, dues meravelles. També són dignes de mencionar el porter, Pedrosa, el defensa Silva, i el mig centre, Martín. Com hem dit més amunt, posseeixen un conjunt formidable i que junt amb la rapidesa dels seus elements, fan que sigui un equip perillósissim.

No dubtem que l'Estadi de Vista Alegre es veurà abarrotat de públic, com ho mereix el partit.

La Selecció Catalana s'arreglarà probablement d'aquesta manera: Fournier (Sabadell), Farró i Torredellot (Girona), Martí, Solé i Cristià (Espanyol), Prat (Espanyol), Calvet, Gual, Barceló (Sabadell) i Domènec (Espanyol).

D'haver-hi alguna modificació, segurament serà en la davantera.

Està a punt d'acabar-se la Volta Ciclista a Catalunya.

Els italians Rogora, Sella, Canavesi i Romanatti, fins el present, han portat quasi sempre la davantera de la classificació. Val a dir, però, que degut als forçats abandonaments de Trueba, Ezquerria, Figueres, Casamada i d'altres, els nacionals que resten poc poden fer davant l'empenta de l'equip italià. Tenim confiança, però, que abans de finir la cursa, Canyadó podrà batre els seus rivals i aconseguir una victòria que creiem merecida per córrer gairebé isolat i amb una moral — no ho oblidem — com poques vegades l'havíem vist.

I ara parlem de la representació gironina a la Volta.

Viader, el millor dels tres, es va veure obligat a abandonar degut a un desgraciat accident, quan anava magníficament classificat —onzè de la general—. De no haver estat aquesta desgràcia, estem segurs que hauria acabat la cursa davant de molts asos. Molt bé per Viader.

En quant a Bellmàs i Varderi segueixen animosament la Volta i van força ben classificats. El petit "Milhomes" ha causat sensació en les pujades. Remarguem la Collada de Toses on va coronar el cim en quart lloc. Anim i a acabar-la!

Està anunciada la inauguració oficial de la piscina pel dissabte i diumenge pròxims, dies 23 i 24.

Els treballs estan molt avançats i encara que no estaran del tot acabats, podem avançar que la piscina gironina causarà un magnífic efecte.

Per a inaugurar-la, es celebrarà un festival entre el G. E. i E. G. i els Atletes Units d'aquesta ciutat i el club "Costa Brava", de Port-Bou.

A més hi haurà un esplèndid ball, amenitzat per una orquestrina de primer ordre.

No dubtem que aquests festivals seran un èxit.

CORNER

ESTADI DE VISTA ALEGRE

(GIRONA F. C.)

DIUMENGE DIA 24 DE JUNY

ACONTEIXEMENT FUTBOLISTIC

GRAN PARTIT DE REVENJA

entre els equips

Selecció Nacional del BRASIL

Que estarà format pels mateixos elements que jugaren el prop passat diumenge al Camp de les Corts, que tan excel·lent impressió produïren,

CONTRA

Selecció Catalana

Fournier (Sabadell)

Farró - Torredellot (Girona)

Martí - Solé - Cristià (Espanyol)

Prat (Espanyol) - Calvet - Gual - Barceló (Sabadell) - Domènec (Espanyol)

PREUS POPULARS

J. Balaguer i Tort
ADVOCAT

Carrer Progrès, 12-1.er 1.^a
GIRONA
Teléfon núm. 153

- CALÇATS -
MALARET

Vendes al engrós i detall

RAMBLA LLIBERTAT, 5
GIRONA

ESMOLAMENT DE NAVALLES A
LA PERFECCIÓ

Vendes de tota mena d'articles propis per Barberia. - Gavineria fina - Gran assortit en Perfumeria.

Josep Serra
ARGENTERIA, 10
GIRONA

CAFÈS

Cornellà
S. GRES EMPAQUETATS

TELÉFON, 321
GIRONA

ORQUESTINA
NEW JAZZ-BABY
PRIMERA CATEGORIA

ORIGINAL I MODERN
REPERTORI-BALLABLES
NACIONALS I
ESTRANGERS

Per a contractes, **CELS FERRER**
C. St. Feliu, 19 — GIRONA

BREVIARI

El Govern central, ja fa deu dies que cerca una fórmula jurídica per a solucionar el plet català, suscitat en forma d'una llei de contractes de conreus. Aquesta fórmula, però, no és res més que un passatemp que s'ha ideat el senyor Samper per anar tirant.

La veritable fórmula del Cap del Govern, és ben clara:

NO ACCEPTAR COMBAT, NI DIMITIR. És a dir: restar impertèrrit als conflictes existents, ajornant-ne la seva discussió i treient-se'ls del davant de la millor manera possible, amb la finalitat exclusiva de poder gaudir amb una tranquil·litat absoluta, les delícies del Poder.

És amb aquesta passivitat no n'hi hagués prou, està disposat a claudicar fins a l'extrem de declarar que la raó està de part de la Generalitat de Catalunya.

TOT, ABANS QUE DIMITIR!!

★
En aquest compàs d'espera, parlar de fórmules és perdre el temps.

I, com el primer dia, solament són possible dues actituds: o es dona la raó a la Generalitat, o Catalunya obrirà per compte propi, sigui com sigui i passi el que passi.

Queda ben entès, això, senyor Samper?

★
"La Veu de Catalunya" d'ençà de la històrica data del 12 de juny, ha plegat veles en tot el referent a atacs i virulències contra les institucions catalanes i els partits esquerrans.

Llegir "La Veu" avui, sense aquell text rublert de verí a què ens té acostumats, produeix l'ídic efecte que si llegíssiu una "fulla dominical".

Ara tot just comencen a adonar-se que amb el poble és difícil de jugar-hi...

Si es descuiden, però, fan tard!!

★
Lliga Catalana, com tothom recordarà, fou el Partit que instigà al Govern per a què presentés el recurs de competència contra la llei de contractes de conreus i qui més l'ha combatut.

Ara bé: la flamant Comissió de Govern del nostre Consistori, format per individus d'aquest partit, ha acordat adreçar-se a la Generalitat de Catalunya en demanda d'un tant per cent sobre l'import dels segells amb què es reintegren les demandes de contractes.

Home, com quedem?

Si consideren que no acceptar el fall del Tribunal de Garanties és incórrer en una inconstitucionalitat —com vénen dient—, perquè se'n fan còmplices demanant una participació en els

AMB PERMIS... INTERPRETACIONS

Alelluia! No cal pas que posem cara de prunes agres, ni que blasmem com uns energúmens, ni que ens queixem de la nostra sort. Ans el contrari: llencem al vent els nostres crits de joia i teixim amb flors odoroses la guirnalda dels nostres entusiasmes.

Don Alejandro primero, marxant de mercaderia averiada, oratòria d'arrencada queixals fi de segle, patura destenyida, ho acaba de confessar. Respirarem a ple pulmó, catalans. Ell no va contra l'Estatut; ell no va contra l'autonomia de Catalunya. Que és cas! Ell, el primer autonomista... No; ni pensar-hi!...

El que hi ha és que D. ATe primero, d'acord amb D. Gil segundo i amb D. Anarquista de Terrasa tercero, interpreten l'Estatut, talmen, com s'interpreta una sinfonia de Beethoven, un vals de Strauss o una sardana d'en Garreta. L'interpreten a la seva manera i enteneu?, que no és potser ben bé la manera com nosaltres l'interpretem, o com voldríem que s'interpretés. Però això és qüestió de temperament i de situació; cosa merament secundària. Respectuosos amb la Constitució (que, dit sigui de passada, també interpreten) acaten i accepten l'Estatut, i en la seva interpretació descobreixen sonoritats i vibracions insospitades.

Tota l'euforia llerrouxera no ha estat prou per a contenir l'esclet emocional que ha produït en el poble la interpretació meravellosa que de l'Estatut català ha fet l'ex-capdill de masses irredentes, avui a les ordres immediates de la benemèrita companyia de Jesús, la qual, magnànima i reconeguda ha sabut perdonar a temps els pecats i les heretgies de l'antic incendiari i violador de novícies.

Benhaja la fada que amb la seva vareta màgica dotà a D. Alejandro (parlo d'ell, perquè el pobre senyor Samper no és altra cosa que un aparell receptor de les paraules, gestos, idees i actituds del famós ex-revolucionari) i als demés companys d'orquestra, d'aquesta meravellosa sensibilitat interpretativa que ha produït el miracle de fer posar dempeus tot el poble català i els germans liberals i esquerristes de la resta d'Espanya, disposant-los, emportats per l'entusiasme a tirar per terra tot el tinglado bastit amb intrigues, renunciaments i baixes.

IRREVERENT

ingressos que reporten els reintegraments de les demandes?...

Està vist una vegada més que per aquesta genteta, en quan hi ha interessos pel mig, el que menys importa és la conseqüència...

Una conversa amb el Sr. Santaló sobre el moment polític actual

Volent saber que pensava el cap de la minoria d'Esquerra sobre l'actual situació política, l'hem visitat, i amb la seva sinceritat tan reconeguda, ens ha respost a les preguntes per nosaltres fetes d'ela següent manera:

***
—Què pensem de les declaracions fetes pel Cap del Govern Central, els monàrquics i la C. E. D. A.?

—Totes responen a un mateix pensament i tenen la mateixa manera de visió de la realitat. El pensament, suïcida i incivil, és el de continuar l'obra desnaturalitzadora de la República del 14 d'Abril ressuscitant principis del vell règim. La manca de visió de la realitat, és deguda a que no capeixen la dignitat i la fermesa ciutadana que es respira a Catalunya. En lloc de prendre exemple, com caldria, prefereixen fer de la República unes Hurdes.

—Què pensem de la famosa fórmula del senyor Samper?

—No conec la fórmula. No crec que la tingui. Espera que surti d'un lloc o altre i quedar-se amb la que li permeti seguir al Govern encara que siga per servir com a simple instrument del contuberni Cambó-Gil Robles-Velasco-Alvarez-Lerroux.

—Com veieu la política general d'Espanya?

—Per mal camí. No s'esmenarà fins que les esquerres reconquistin l'opinió, l'organitzin i es disposin a servir a tot hora uns ideals d'emancipació i de dignificació. Això té com a qüestió prèvia resoldre un problema de consciència d'economia en tots els treballadors, especialment als camperols.

Al finir la nostra conversa li hem preguntat que entreveia de l'excel·lent discurs pronunciat pel senyor Martínez Barrios, i en paraules concretes i resoltes, sense gens de vacil·lació ha respost:

—Perfecte, com a governamental. Martínez Barrios té sentit comú, patriotisme i pudor.

***

Després de regradar-lo per la seva amabilitat ens hem separat d'ell, per tal de poder recollir millor les seves paraules i exposar-les tal com han estat dites als nostres benvolguts lectors.

ALEX

JUSTÍCIA I PATRIOTISME

Terra de Catalunya

Heu vist amb els vostres ulls terres ermes, masies rònegues, poblets abandonats? Aquells qui en qualsevol comarca catalana, hagin vist un d'aquests espectacles de tragèdia — tragèdia de soledat i de mort — entendran, si tenen enteniment d'homes, el problema veritable del nostre camp i la finalitat última de la llei de contractes de conreu.

El problema de la terra vell com l'home, presenta en cada època caràcters especials. I un

dels caràcters que en els nostres dies presenta, és de la progressiva despoblació del camp. Allò que, en habitants, perden les vil·les rurals, els vilatges i els masos ho guanyen les ciutats i sobretot els grans centres.

Demogràficament els uns hi perden i els altres hi guanyen. Però econòmicament i socialment, hi perden els uns i els altres. Allò que fa rica la ciutat no és l'acumulació del creixent veinatge, sinó la riquesa de les

CENTRE D'ESPECIFICS UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals. — TOTS ELLS D'ORIGEN. Unics de propietats terapèutiques garantides.

FARMACIA RIBAS

Plaça de les Castanyes :: GIRONA :: Telèfon, 144

ORTOPEDIA DR. ROCA

IRRIGADORS COMPLES DES DE 2'50 PEsSETES.

BRAGUERS - PERFUMERIA

PRIMER CENTRE D'ESPECIFICS ES LA Farmàcia Doctor Roca i Fill

LA CREU ROJA - Telèf. 135 - Plaça de l'Oli. - Girona

terres que la volten. El pagès, treballant la gleva amb el seu braç fort, enriqueix la ciutat Convertit dins aquesta en manobre o en porter o en trist sensefeina, vegeta inútilment o es consum en la misèria dels carrers trepidants i densos pitjor que l'escasdat damunt del terròs.

★

Hi ha un triple interès social, econòmic i espiritual en l'arrelament del pagès a la terra. L'adscripció de l'home al tros o al mas, que en l'Edat Mitjana fou establerta coactivament per la llei, i que donà origen a la classe dels pagesos de remença, ha d'ésser assegurada per l'amor durador del pagès a la terra que ell treballa d'eixida a posta de sol. I aquest amor fecund a la terra no pot ésser exigit ni demanat com un sacrifici, com una renúncia, sinó que ha d'ésser refermat i

premiat per la remuneració adequada. Bé prou que els atzars de la natura i del mercat fan insegur i de vegades magre el guany del pagès. Es d'un orb egoisme i d'una crudeltat anticristiana la conducta dels terratinents que volen treure de llurs propietats rendes ben altes, i discuteixen aferrissadament el preu del contracte, o la repartició de les garbes de blat i les portadores de verema.

Mentre que aquesta gent defensa a ultrança la més injusta i la més antisocial de les rendes, que és la que treuen de la terra els qui no la treballen, molta gent camperola o muntanyenca afluix en corrent emigratori cap a les ciutats. Mentre que els hisendats rics i els propietaris amb angúnies parlen i obren davant el problema del camp, com si els conreadors fossin gent golafre que ja guanya prou i encara vol

guanyar més una part dels pagesos catalans, a despit de llur innegable amor a la gleva, tendeixen a abandonar-la. Les feixes que ells abandonen ningú no les conrea, les masies i les cases que ells buiden, ningú no les omplena. Terres mortes i poblets morts són muts testimonis de la tragèdia rural.

Si per a conrear bé la terra, cal sempre estimar-la, per a conrear la terra catalana, generalment aspra i eixuta, encara cal estimar-la més. I el goig més íntim, per a un pagès català, és que la terra sigui pròpia. La bona remuneració del treball estimula la feina agrícola; però l'estimula per damunt de tot, en la nostra pagesia la propietat. L'única forma de propietat que el català racial sent plenament, és la de la terra. El treball propi en la terra pròpia, dóna el rendiment màxim.

★

Es, doncs, obra de justícia i de patriotisme el facilitar l'accés dels conreadors a la propietat de la terra. Es universal la conveniència de dotar de terra el conreador; però a Catalunya això és una necessitat. Es necessari que el pagès tingui terra pròpia. I ho és per dues raons: perquè el sentiment de dignitat que hi ha dins l'ànima catalana fa dolorós el treball de la terra dels altres; perquè la terra de Catalunya en la majoria de les seves zones és esquerpa i només dóna les millors collites als qui en conrear-la, hi posen el goig de saber que aquell tros els pertany.

Viure en contacte quotidià amb la terra veure el pas dels anys i el curs de les estacions en les plantes i els arbres, i a través del paisatge; sentir al damunt l'atzar del cel: tot això són elements d'estabilitat en l'home. I aquesta estabilitat ha d'ésser justament consagrada per la pro-

pietat nascuda del treball i fosa amb el treball.

Defensant l'interès dels conreadors es defensa una causa de justícia i una necessitat econòmica. Defensant l'interès immediat dels terratinents, s'explota l'egoisme d'una classe per a baixos objectius polítics i en dany de la riquesa i la llibertat de la nació.

Espiritualment, la terra de Catalunya és de tots els catalans. Materialment ¿no tenen el millor dret per a posseir-la els qui l'estimen i la fecunden amb llur treball? Millorar des d'ara la condició dels arrendataris, parcers, i rabassaires, i obrir-los un camí legal per a arribar a la propietat, és fer més rica i més plena i més lliure la pàtria catalana, que està per damunt dels estaments i dels segles.

A. ROVIRA I VIRGILI

Gràfiques DARIUS RAHOLA.-Girona

QUE VIURES
PESCA SALADA
B. OLIVERES
Conserves de tota mena
ABEURADORS, 7. GIRONA

Exprès - Bar
Situat a la Rambla - GIRONA - Tel. 109
Begudes de les millors marques
Resopons econòmics
OBERT NIT I DIA
Del primer d'Octubre al 30 d'Abril, temporada de marisc
Ostres-Percebes-Almejes-Gambes rebudes diàriament a les 5 de la tarda

Pianos Manubri
de lloguer
Antoni Mas
Caldes de Malavella

Caldereria i Calefacció
Central
Valenti
Furtet
FUMISTERIA
Soldadura autògena
C. Calderers, 13 **GIRONA**

